

Rohozenský zpravodaj 4/2009

Vydává OÚ Rohozná u Poličky • Povoleno MK pod č. E 18033 • <http://www.rohozna.cz> • Vyšlo v prosinci 2009

STROM

To co zní jako pohádka, věřte – nevěřte, se skutečně stalo. Je tomu právě devadesát let, co se den před Svatým večerem vypravil spisovatel a novinář Rudolf Těsnohlídek se skupinkou přátel do bílovických lesů pro vánoční stromeček. Veselá společnost málem přeslechla tiché kniknutí, které se odkudsi neslo. V nalezeném ranečku bylo dítě, holčička, víc mrtvá než živá. Noví rodiče jí dali jméno Liduška.

Pomiňme osudy, podotkněme, že šťastné děvčátka a nešťastné její vlastní matky, po zásluze potrestané. Tím podstatným byla myšlenka na pomoc všem opuštěným dětem. O pět let později, 13. prosince 1924 se v Brně rozzářil první Vánoční strom republiky, pochopitelně z bílovického polesí, s cílem aby sbírka pod ním pořádaná rozzářila oči opuštěných dětí a pomohla jim nést nelehký osud.

Strom! Vždyť v něm je vepsaný kus lidského života. Otec jej vsadil pro své vnuky, dnešní vědci se díky jeho dřevu umí podívat tisíce let zpátky do historie. Ta nejhezčí kolébka je přece dřevěná a cesta

poslední? Zase dřevo. Materiál umělců i běžného života, odkud jej dodnes nevyláčily ani plasty. Hřeje nás svým dřevem i svými plody. Řada lidí má dodnes svůj jaksi pohanský strom, dává prý sílu, uzdravuje. A národy zrovna tak: bříza, lípa, javor, dub a kdoví co ještě.

Strom, v čase vánočním stromeček. Víte, že právě před těmi sto lety býval novotou, že se tento zvyk u nás začal šířit jen o málo dřív? Že byl nejdnou věšen špičkou dolů a předmětem slavnostní výzdoby byl prve věnec? Ať už jedlička, borovička nebo smrček, ten, který se rozsvítí doma večer na Štědrý den je pro dětské oči vždycky ten nejkrásnější.

Náš strom, rohozenský strom vánoční, prý připutoval zdaleka a krásou se mu, vlastně jí – je to jedlička, jen tak cosi nevyrovná. Za poslední roky nejpěknější, mohli by nám závidět ten hustý závoj větví. Při jejím prvním rozsvícení v pátek 4. prosince, mimochodem na novém, netradičním místě i přes nepřízeň počasí přihlíželo na 80 občanů. Včetně občánků, kteří se více těšili na vánoční besídku v Kulturním domě.

Betlémy, slavnostní výzdoba, svícny, to všechno se líbilo, ale ten hlavní bod programu měl teprve přijít: Mikuláš a čert s andělem jako nezbytný inventář k rozdávání dáreků. Děti si je zasloužily. Jejich program se líbil a tak nějakých 150 přítomných bylo více než spokojeno.

Milí spoluobčané,

blíží se závěr letošního roku a na dveře již klepe rok další – rok 2010. Každý z nás ve svém soukromí a snad i v zaměstnání tak trochu bilancuje co udělal, co se povedlo a co ne.

Nechci zde uvádět výčet práce našeho zastupitelstva, protože Vám jsme celoročně na očích a kdo se o věci veřejné zajímá, tak ví, co se v obci děje, co se v obci vybuďovalo nebo vylepšilo, co se řeší, co nás trápí a z čeho naopak máme radost.

Rád bych veřejně poděkoval všem členům zastupitelstva za jejich přístup k zodpovědnosti, kterou jako zastupitelé mají. Jsem rád, že pracuji s tímto kolektivem lidí, kteří disciplinovaně a ochotně se mnou pracují ve prospěch nás všech.

Odcházející rok nebyl vzhledem k vývoji ve světě a jeho dopadu na ekonomiku ČR a tím i na každého z nás, příliš lehký. Růžově to nevypadá ani v nadcházejícím roce 2010, kdy dle prognóz zřejmě dojde k výraznějším propadům v příjmech obce. Věřím však, že při troše tolerance, pochopení a spolupráci tento stav ustojíme bez toho, abychom museli činit některé nepopulární kroky a bolestivá rozhodnutí.

Přeji Vám, vážení spoluobčané, šťastné, radostné a klidné prožití Vánoc, příjemnou osobní a rodinnou pohodu, přeji Vám pevné zdraví a pocit štěstí ze života. Děkuji

občanům, kteří svojí prací a způsobem života přispívají ke krásnému životu v naší obci a k jejímu dobrému jménu, děkuji rodinám zastupitelů za podporu v jejich práci a také všem dobrovolníkům, kteří se věnují dětem a mládeži při jejich mimoškolní činnosti a tím zpestřují náš každodenní život.

Vladimír Židek, starosta

Také nyní, v čase Vánočním, se vracíme k rohozenským příjmením a pátrání po jejich zmizelých nositelích. Tentokrát z poněkud jiného úhlu. Dejme slovo svojanovské kronikářce, paní Růženě Stejskalové:

Z historie obce: O PŘÍJMENÍCH TROCHU JINAK

Pátrání po kořenech rodů v matrikách je pracné. Badatele nemůže zaskočit, že matrika je psána místy latinsky, někdy německy a že starší matriky nejsou psány latinkou. To je samozřejmé. Kdo chce takové pátrání podniknout, musí počítat s tím, že příjmení v těch dobách bylo měnlivé podle toho, co právě pan farář preferoval. Jestli jméno po otci, po chalupě, nebo po řemesle. Jestli napsal do matriky o dítěti, že to je syn Staňka, Tlustý Lídy, nebo Rejnčin a nic víc, pak nevíte, jestli je to syn Stanislava Opršála, Staňka Mináře (nebo mlynáře?), o Tlustý Lídě ani nemluvě, a to měla synů několik. U té se mi ani nepodařilo zjistit, kdo to vlastně byl. U Rejnčiných si sice myslím, že to byli Opršalovi, ale jistá si taky nejsem. Největší překvapení na dotyčného objevitele čeká, když zjistí, že jeho praprapra... dědeček nemá nikde žádné rodiče.

V Rohozné se to může stát v případě příjmeních Likovský a Krabička.

Příjmení Likovský vzniklo jako označení pro usedlost, kam se v roce 1729 přizpůsobil vdovec Jiří Lik ke vdově Kateřině Opršalové. Do manželství přivedl k jejím dcerám svoje děti a za manželství se jim narodil syn Jakub. Tento Jakub a jeho rod pokračuje s příjmením Lik. Jenže Jiřího syn z prvního manželství, – také žil u Opršálů – Josef (*1727) a jeho rod má příjmení Likovský. Jiří Lik a Kateřina brzy zemřeli a hospodařit na usedlosti k jejich dětem přišel Bartoloměj Opršál s rodinou. Zajímavé je, že také všechny dcery a syn Václav (*1735) tohoto Bartoloměje Opršála se provdaly s příjmením Likovský/Likovská. Kupondivu jiný syn, Josef, se přizpůsobil na Předmostí jako Opršál.

Příjmení Krabička bylo poprvé použito ve Svojanově: Jakub Hutský a jeho

žena Alžběta ze St. Svojanova měli 9 dětí.

Jeden jejich syn, Jakub, měl přezdívkou Krabička. Oženil se (roku 1747) do Městečka, do rodiny Václava Satrapy. S Marianou Strapovou měl také 9 dětí a všechny jsou v matrice zapsány pod příjmením Hutský. Zatím je vše v pořádku. Proč měl Jakub Hutský přezdívkou Krabička se neví. Pan farář ji zapsal poprvé do matriky, když byl „*Jakub Hutský, řečený Krabička*“ kmotrem. Jenže v roce 1776, v rámci seznamu věřících, zapsal celou rodinu pod příjmením Krabička. Jeden jeho syn, krejčovský mistr Jan Krabička (*1766) se přizpůsobil do Rohozné. Vzal si Annu Opršalovou z č. 15 a žili v č. 96. Kde žili později, to ví jejich potomci.

Pátrání po předcích je stejně dobrodružství, jako výzva. A radím dopředu, když už se do něj pustíte, nehleďte jenom svoje jméno, je třeba číst a pečlivě si poznamenávat všechno kolem. Malá poznámka na okraji kolikrát postačí, aby doplnila, co dlouho marně hledáte. To byl i případ mého hledání praprapra... dědečka Krabičky, kožešníka ze Svojanova. Nejen k úspěšnému pátrání, ale do Nového roku vůbec Vám mnoho štěstí, zdraví a úspěchů přeje

Růžena Stejskalová,
kronikářka, Svojanov

Poznámka redakce: žádné z uvedených příjmení již není v obci živé. Opršalové dlouhou dobu vlastnili č. 15 (ale i č. 16), paní Krabičková bydlela tam, kde je dnes Obecní úřad, ale jméno Krabička se vyskytuje např. i na č. 130 - r. 1832, podobně Jakub Lik vlastnil č. 35 a Matěj Lik č. 33.

Rohozenští řezbáři

O takových lidech se ví většinou málo. Není to řemeslo každodenního života. A žádný z nich se řezbářem nevyučil, to snad ani nejde. Ono to chce cit, trpělivost, uměleckou představivost a kdoví co ještě...

Pan Bohuslav Buchta řezbář nĚjakých 6 let. Napřed to byl jen nápad, hra, zkouška na nečisto z níž se stala trvalá záliba. Na výstavce v kulturním domě jeho práce zaujaly folklorními motivy, pohádkovostí, citlivou barevností. Ať už šlo o chalupy, v nichž se dala objevit jak valašská inspirace, tak poličský půdorys. Vymazlené betlémy vyžadují řadu hodin. Stavba z mořených smrkových špalíků, došková střecha toho největšího z konopných vláken, to vše představuje tři měsíce poctivé práce kolem 8 hodin den-

ně! Bez figurek! Jedna jsou další tři dny.

Pan Jaroslav Škranc se svou figurální tvorbou výrazně odkazuje na tradice lidového umění. Ani on se řezbářině neučil, i když ke dřevu, k lesu měl velmi blízko. Jeho hajný, to je kus života, jste ochotni přemýšlet, komu se podobá. Škoda, že o prezentaci největšího betlému z jeho rukou nás připravilo svitavské muzeum. I to, co zůstalo, bylo předmětem obdivu návštěvníků.

Rohozná má na to být pyšná. Oba řezbáři si zaslouží naši úctu. **R**

Kříž u kostela

Denně chodím kolem kříže, který stojí vedle schodiště ke kostelu před zdí bývalého hřbitova. Je umístěn na kamenném podstavci, i vlastní kříž je kamenný stejně jako tělo Krista. Na přední straně podstavce, na poněkud tmavších, vsazených deskách, je datování a následující text:

LÉTA PÁNĚ 1924 // POCHVÁLEN BUĎ SVATÝ KŘÍŽ /
NA NĚMŽ ZEMŘEL PÁN JEŽÍŠ / POZDRAVUJ HO DUŠE MÁ /
ABYS BYLA SPASENA

Podstavec byl pravděpodobně použit dříve, pod jiným křížem. Na jeho zadní straně, obrácené ke zdi, je nápis, který se mi nepodařilo přečíst. Tělo Krista nespočívá na kříži bez bolesti. Ten, kdo jeho tělo zhotovil, zobrazil je v utrpení, které je umocněno i strukturou rozpadajícího se kamene.

Ve farní kronice se píše: 30. listopadu (1924) byl slavnostně posvěcen nový pískovcový kříž u přední brány hřbitovni, který byl zhotoven a postaven od firmy A. Komárka z Letovic nákladem Frant. Škrancové č. 203 v celkovém obnosu 1720 Kč z vděčnosti za zachování syna ve světové válce. T

Římskokatolická farnost Rohozná

zve všechny, kteří se chtějí na chvíli zastavit a zamyslet se nad skutečným smyslem Vánoc do místního kostela sv. Erazma.

Mše svaté ve vánočním týdnu se konají:

24. prosince	– čtvrtek	– Štědrý den – půlnoční	– 22, ⁰⁰ hodin
25. prosince	– pátek	– Slavnost narození páně	– 10, ³⁰ hodin
27. prosince	– neděle	– Svátek sv. rodiny / sv. Jana	– 10, ³⁰ hodin
1. ledna 2010	– pátek	– Svátek Matky Boží, Panny Marie	– 10, ⁰⁰ hodin

MISIJNÍ JARMARK

Na 2. neděli adventní, tedy 6. prosince se po mši svaté uskutečnil v kostele MISIJNÍ JARMARK.

Jeho výtěžek byl věnován na misijní projekt PAPUA – NOVÁ GUINEA, týkající se zajišťování školní docházky a pitné vody.

Jako mnoho jiných, také my se s koncem roku chystáme bilancovat. Stane se tak na výroční členské schůzi, která se uskuteční 27. prosince v 15,⁰⁰ hodin. Dopředu můžeme prozradit, že jedním z bodů programu bude schválení nového vedení sboru a důležitým bodem bude projednání dalšího postupu ve věci stížnosti jediného ze sousedů na hlučnost jen několikrát ročně pořádaných tanečních zábav na našem parketě. Na jeho žádost provedla Hygienická stanice měření hluku, a k naší lítosti zvýšená hladina naměřena byla! Norma přitom kupodivu připouští vyšší hlučnost u celé řady běžných domácích spotřebičů, než byla naměřená hodnota. Nepomohlo ani odvolání, byli jsme nuceni zaplatit pokutu a tak jsme přišli o část prostředků určených na činnost – třeba práci s dětmi a mládeží, a také na další dobudování parketu. Že jde o čin-

nost finančně náročnou, o tom nemusí být pochyb!

I přes zmíněnou nepříjemnou skutečnost, můžeme uplynulý rok hodnotit jako vcelku úspěšný. Jednotka zasahovala celkem čtyřikrát a technika, díky soustavné péči, nás také neklamala. Příští rok bude ve znamení oslav 120 let trvání Hasičského sboru v Rohozné. Vyvrcholí v rámci letního cvičení, kdy bude vysvěcen prapor sboru (prodělal náročnou rekonstrukci v Pardubicích) a také dřevěná socha našeho patrona, sv. Floriana. Pochopitelně chceme, aby všechno klapalo, a tak s organizačním zajištěním musíme začínat již nyní.

Svým členům a všem svým příznivcům přejeme radostné prožití svátků vánočních, hodně štěstí a zdraví do nového roku. Těšíme se, že mnohé z Vás potkáme na tradičním hasičském plese, který se koná 27. února 2010. R

Vážení přátelé,

Děkujeme za květiny a slova útěchy na posledním rozloučení s naší maminkou, paní Věrou Štaudovou z Rohozné.

Poděkování patří i těm, kteří jí věnovali tichou vzpomínku doma, protože se zejména ze zdravotních důvodů nemohli zúčastnit smutečního obřadu.

*Irena a Hana,
dcery s rodinami*

Zastoupení v Pomezí

Některé děti z naší obce dojíždějí na ZŠ do Pomezí. I na této škole pracuje školská rada, v níž Rohoznou zastupuje paní Petra Veselá.

Právě na ni se mohou obracet se svými problémy rodiče rohozenských dětí, které tuto školu navštěvují. R

TRADIČNÍ HASIČSKÝ PLES

**se koná v sále kulturního domu v Rohozné
27. února 2010**

K tanci hraje

hudební skupina Neutral Bystré

○ Příjemná zábava ○ Bohatá tombola ○

FOTBALOVÉ SOUTĚŽE

ročník 2009/2010 – podzimní kolo

SK Rohozná reprezentovali v okresních fotbalových soutěžích tři družstva a lze již dopředu říci, že hodnocení naší účasti není zrovna jednoznačné.

Žáci hrají turnajovým způsobem okresní soutěž v kategorii 7+1. Družstvo prošlo hráčskou obměnou a tak trenér, pan Židek, má před sebou nelehký úkol znovu vybudovat tým, který naváže na tradičně dobré umístění našich žáků v předešlých letech.

V rozehrané soutěži bojovali žáci se střídavými úspěchy a se ziskem 8 bodů při bilanci 2 výhry, 2 remízy a 8 proher obsadili průběžné 6. místo. Všem hráčům i vedení družstva přejeme do jarní části více fotbalového štěstí.

Dorost prošel změnou trenéra. V letní přestávce převzal funkci trenéra po P. Jandlovi M. Moravec. A jelikož se pro nepřízeň počasí neuskutečnil letní dorostenecký turnaj, nový trenér měl možnost se s týmem seznámovat až při soutěžních utkáních. Vstup do soutěže se však vydařil, mužstvo plnilo očekávání svých příznivců.

Bohužel v dalším vývoji došlo k několika zraněním, osa týmu se rozpadla a když se ke zmíněné situaci přidal i ne vždy korektní přístup některých hráčů, nelze se divit, že další výsledky neodpovídaly herní kvalitě, kterou tým disponuje. Ze všeho nejvíce připomínaly to-bogan. Dokladem je průběžné 5. místo se ziskem 22 bodů při bilanci 7 výher, 1 remíza a 5 proher. Snad se v zimní přestávce vztahy v družstvu i přístup hráčů

zlepší a Rohozná bude mít opět výborný tým!

Muži hrají okresní soutěž – III. třídu. Před zahájením soutěže měl hráčský kádr, který měl trenér p. Mauer k dispozici, ambice bojovat o umístění v popředí tabulky. Zafungovalo však známé pořekadlo: první vyhrání z kapsy vyháň! Po vítězství v Opatovci a následné remíze doma s Chornicemi přišly dvě smolné porážky a přesto, že v dalších dvou zápasech tým opět vyhrál, vytratila se z družstva herní pohoda a do konce soutěže už nezískalo ani bod. Svoji roli zde sehrála také častá absence hráčů základního kádra – v podzimním kole se vystřídal 28 hráčů! Nepříliš radostným výsledkem je umístění na 14. místě se ziskem 10 bodů a bilancí 3 výhry, 1 remíza a 10 porážek. I v tomto případě je namístě se zamyslet nad vztahy uvnitř týmu a také nad disciplínou.

V rámci zimní přípravy zajistil výbor klubu možnost využívat sportovní halu v Poličce (leden–únor 2010) a to vždy v sobotu od 14.³⁰ do 16.⁰⁰ hodin. Pro dorostence je určen turnaj ve sportovní hale v Litomyšli a to hned 2. ledna 2010, pro muže pak halový turnaj v Městečku Trnávce, jehož termín bude upřesněn.

Kdy byla založena Rohozná?

Tak to je otázka, s níž se setkávám velmi často. Přiznám se, že odpověď neznám. Tak proč se o tom píše? Protože založení, vysazení obce je právní akt vyjádřený písemným dokumentem. A takový dokument není! Velmi často jej mají města, třeba Polička z roku 1265, ale vesnice jen málokdy. Mohlo jej mít Vendolí – dá se to předpokládat, má jej, tuším, Sklené. Obě místa patřila manům biskupa Bruna ve druhé polovině 13. století.

A jak je to s Rohoznou? Zdá se, že věkovitý prales, pomezní hvozd táhnoucí se mezi Čechami a Moravou byl osídlen mnohem dřív a mnohem intenzivněji, než se předpokládalo. Důkazy? Falzum o založení Olešnice k r. 1030, pojmenování horního toku Svratky a místa „Napoličkách“ (nejde o překlep), zároduku Poličky v roce 1167, časté zmínky o „znovuvysazení“, tedy obnovení osad, česká jména v německém prostředí Hřebečska atd. Zdá se, že v pralese, už prořídlém, ale zatím bez pána schopného jej kontrolovat, existovaly rodové osady „lesních lidí“. Jestli k nim patřila i Rohozná, pochopitelně nevíme. Kolonizační lánový půdorys naznačuje její rozvoj nejpozději v druhé polovině 13. stol., v době založení hradu.

Nicméně jistě víme, že Rohozná měla faru, do níž potřebovala faráře v roce 1349. Na to dokument je. A tak máme posledních pár dní, abychom si připomněli 660. výročí první písemné zmínky o naší obci.

Dr. Miloš Král

Turnaj žáků 12. září 2009 v Borové

Naši žáci vstoupili do nové sezóny skvěle. Na prvním turnaji v Borové vybojovali skvělé první místo.

V prvním zápase porazili tým Čisté 0 : 1, gól vstřelil Radek Krejčí. Druhý zápas smolně prohráli v posledních minutách 2 : 1, gól vstřelil R. Krejčí. V třetím zápase porazili Janov 1 : 0, gól vsítil Otakar Chronc a v závěrečném součtu bodů měli shodně s Borovou, proto se

s ní dělí o první příčku se ziskem 6 bodů.

Jen tak dále! A přejeme našim mladým nadějím spoustu dalších vítězství.

Turnaje se zúčastnili Dominik Hakl, Daniel Jonák, Otakar Chronc, Radek Bárta, Radek Krejčí, Josef Baldík, Martin Herčík, Jakub Olšán, Jan Svoboda, Jiří Mauer, Natálie Mauerová, Štěpán Hartl, David Sauer, David Dohnal, Jana Jonáková a trenér pan Vladimír Židek.

SPORTOVNÍ PLES

JE PŘIPRAVEN NA SOBOTU
30. LEDNA 2010
KULTURNÍ DŮM ROHOZNÁ
OD 20.⁰⁰ HODIN
K Tanci HRAJE HUDBA
MIX BOSKOVICE

